

## N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 23 januari 1889, kl. 1 e. m.

*Memorial, med öfverlemnande af fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet afgifna berättelse.*

Den af fullmäktige i riksbanken till bankoutskottet afgifna berättelse om riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning får utskottet härmed, sin instruktion likmätigt, till Riksdagen öfverlemnade; hvarjemte till vidare upplysning om riksbankens ställning bifogas följande uppgifter för den 19 dennes angående bankens metalliska kassa och tillgång i andra valutor, å hvilka sedelutgifning får grundas, äfvensom öfver utelöpande sedlar och obegagnad sedelutgifningsrätt m. m.

## Metallisk kassa:

	Guld:	Silfvermynt:	
Guld- och silfvermynt enligt 1873 års konvention	Kr. 8,818,595: —	Kr. 1,941,782: 45.	
Utländskt guldmynt .....	» 3,666,420: 26.	— — —	
Omyntadt guld .....	» 2,249,157: 74.	— — —	
Hos kongl. myntverket inestående .....	» 1,190,494: 36.	— — —	
	Summa Kr. 15,924,667: 36.	Kr. 1,941,782: 45.	Kr. 17,866,449: 81.
Tillgång i andra valutor, å hvilka sedelutgifning får grundas, bestående af fordringar i löpande räkning hos bankinrättningar eller handelshus på utrikes ort .....		»	14,491,304: 14.
		Summa Kr.	32,357,753: 95.
Sedelutgifningsrätt derutöfver enligt § 5 och § 6 i bankoreglementet .....		»	44,554,832: 70.
		Summa Kr.	76,912,586: 65.
<b>Utelöpande sedlar</b> .....		»	38,986,398: 82.
Obegagnad sedelutgifningsrätt .....		»	37,926,187: 83.
		Summa Kr.	76,912,586: 65.

I sådana tillgångar, som enligt bankoreglementets bestämmelser må beräknas bland de valutor, hvilka få tjena till betäckning för riksbankens utelöpande sedlar, innehade riksbanken den 19 innevarande januari följande belopp, nemligen:

Utländska statspapper för .....	Kr. 7,608,962: 57.
Inhemska obligationer, noterade å utländsk börs .....	» 9,754,204: 98.
Vexlar, betalbara inom landet .....	» 22,647,329: 65.
» » utom landet .....	» 10,275,314: 56.
	<u>Summa Kr. 50,285,811: 76</u>

Stockholm den 23 januari 1889.

På bankoutskottets vägnar:

G. S. ÅKERHIELM.

---

*Berättelse till bankoutskottet angående riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning.*

Enligt föreskriften i § 56 af gällande reglemente för riksbanken få fullmäktige härmed till bankoutskottet afgifva berättelse angående riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning under år 1888, dervid sifferredogörelserna i allmänhet omfatta hela det sistförflutna året, hvaremot, beträffande de af fullmäktige vidtagna beslut och åtgärder, endast sådana upptagas, hvilka icke redan blifvit i fullmäktiges berättelse till sistförsamlade revisorer omförmälda.

**Om grundfond, reservfond och reserverade medel.**

§ 1.

Riksbankens tillgångar och fordringar utöfver skulderna utgjordes vid 1888 års början, enligt den för år 1887 afslutade hufvudräkningen, af:

grundfond.....	Kr. 40,000,000: —
reservfond .....	» 5,000,000: —
reserverade medel till framtida förfogande .....	» 6,769,776: 27
eller tillsammans .....	Kr. 51,769,776: 27.
När till nyssberörda reserverade medel.....	» 6,769,776: 27
lägges beloppet af riksbankens vinst för 1888, eller .....	» 2,664,493: 08
	Sgr Kr. 9,434,269: 35,

Transport Kr. 9,434,269: 35

men fråndrages det belopp, som jemlikt beslut vid  
sist hållna riksdag skulle hänföras till fonden för  
nytt riksdags- och riksbankshus och till följd deraf  
utbetalts till riksgäldskontoret med ..... » 1,500,000: —

visar sig sålunda, att riksbankens reserverade medel  
i riksbankens bokslut ingå med ..... Kr. 7,934,269: 35.

Beloppet af de reserverade medlen är sålunda numera fullt till-  
räckligt för uppbringande af riksbankens grund- och reservfonder till  
sammanlagdt 50,000,000 kronor, och anse fullmäktige för sin del lämp-  
ligt att, med bibehållande af reservfonden vid 5 millioner kronor, från  
de reserverade medlen till grundfonden öfverföres enahanda belopp, och  
att densamma sålunda må höjas till 45 millioner kronor.

### Om förändringarna i tillgången af obligationer.

#### § 2.

För riksbankens tillgång i obligationer och statspapper vid 1888  
års början och vid dess slut få fullmäktige lemna följande redogörelse:

Riksbanken innehade

Vid 1888 års början:

Vid 1888 års slut:

#### *Svenska obligationer:*

Riksgäldskontorets 4 % obliga- tioner af år 1872 å rdr rmt...	Kr.	905,531: 25.	Kr.	891,083: 25
D:o 4 % d:o af 1878 å £ sterl. och francs.....	»	3,586,297: 60.	»	2,939,846: 40
D:o 4 % d:o af 1880 å £ sterl., francs, riksmark och kronor	»	328,333: 50.	»	328,333: 50
D:o 3,6 % d:o af 1887 å kronor	»	240,000: —		— — —
Allmänna hypoteksbankens 4½ % obligationer af 1880 i kronor	»	2,999,094: 19.	»	2,996,199: 19
D:o 4½ % d:o af 1883 i d:o	»	1,575,000: —	»	1,575,000: —
D:o 4 % d:o af 1874 i d:o	»	175,000: —	»	175,000: —
D:o 3½ % d:o af 1886 i riks- mark och kronor .....	»	836,492: 26.	»	834,986: 88
		Transport Kr. 10,645,748: 80.	Kr.	9,740,449: 22.

	Vid 188 års början:	Vid 1888 års slut:
Transport	Kr. 10,645,748: 80.	Kr. 9,740,449: 22.
Hypotekskassans för Sveriges städer 4½ % obligationer af år 1882	» 839,270: —	» 839,270: —
Mälareprovinsernas hypoteksförenings 4 % obligationer å mark hamb. bco	» 30,099: 35	» 25,519: 01
Vermlands d:o 4 % d:o å kronor	» 32,850: —	» 32,850: —
D:o d:o d:o å mark hamb. bco	» 605: —	» — — —
Örebro d:o 4 % d:o å d:o d:o	» 8,735: 98	» — — —
Elfsborgs samt Göteborgs och Bohus läns hypoteksförenings 4 % obligationer å mark hamb. bco	» 10,800: —	» 7,200: —
Jernkontorets 4 % obligationer af år 1886	» 477,260: —	» 455,700: —
Amorteringsfondens för apoteksprivilegier 5½ % obligationer af år 1874	» — — —	» 487,485: —
Kalmar läns och Ölands brandstodsbolags 4½ % obligationer	» 212,000: —	» 50,000: —
D:o d:o 4 % d:o	» — — —	» 146,000: —
Nyköpings läns d:o 4½ % obligationer	» 52,000: —	» 27,000: —
Skaraborgs läns d:o 4½ % d:o	» 130,000: —	» 96,000: —
D:o d:o d:o 4 % d:o	» — — —	» 84,000: —
Örebro d:o d:o 4½ % d:o	» 65,800: —	» — — —
D:o d:o d:o 4 % d:o	» — — —	» 185,200: —
Summa	Kr. 12,505,169: 13.	Kr. 12,176,673: 23.

*Utländska statspapper:*

Preussiska 4 % statsobligationer af år 1876 i riksmark, inköpta för	Kr. 3,626,713: 05.	Kr. 3,626,713: 05
Franska statsobligationer af år 1881, 3 % rentes, inköpta för	» 2,061,649: 52	» 2,061,649: 52.
Transport	Kr. 5,688,362: 57.	Kr. 5,688,362: 57.

	Vid 1888 års början:	Vid 1888 års slut:
Transport Kr.	5,688,362: 57.	Kr. 5,688,362: 57
Hamburger Staats 3½ % Rente i riksmark, inköpta för .....	» 961,995: —	» 961,995: —
Tyska statens 3½ % obligatio- ner af år 1887, inköpta för ..	» 262,845: —	» 262,845: —
Danska statens d:o d:o .....	» 733,493: 99	» 695,760: —
Summa Kr.	7,646,696: 56.	Kr. 7,608,962: 57.

Sammanlagda beloppet af riksbankens tillgångar i obligationer och statspapper motsvarade sålunda vid 1888 års början ett bokfördt be-  
lopp af ..... Kr. 20,151,865: 69  
och vid samma års slut..... » 19,785,635: 80  
utvisande sålunda en minskning under året af..... Kr. 366,229: 89.

Efter de olika myntslag, uti hvilka ifrågavarande obligationer äro  
förskrifna, egde riksbanken vid utgången af sistlidet år sådana:

i uteslutande svenskt mynt för.....	Kr. 8,040,787: 44
i £ sterling, francs, riksmark och kronor för ..	» 328,333: 50
i £ sterling och francs för .....	» 2,939,846: 40
i francs för .....	» 2,061,649: 52
i riksmark och kronor för .....	» 834,986: 88
i riksmark för .....	» 4,851,553: 05
i mark hamb. bco för .....	» 32,719: 01
i danska kronor för .....	» 695,760: —

Summa Kr. 19,785,635: 80.

Med undantag af riksgäldskontorets obligationer i rdr af år 1872  
samt apotekarnes amorteringsfonds och brandstodsbolagens obligationer  
äro samtliga öfriga ofvannämnda värdepapper noterade å utländsk börs,  
så att det obligationsbelopp, som med tillämpning af bestämmelserna i  
§ 5 af gällande bankoreglemente må inräknas bland de valutor, hvilka  
få tjena till betäckning för riksbankens utelöpande sedlar, vid sistlidet  
års utgång uppgick till kronor 17,363,167: 55.

På sätt framgår af den utaf revisorerne meddelade uppgift öfver  
riksbankens ifrågavarande slags tillgångar, innehade riksbanken den 30  
juni sistlidet år ett nominelt belopp af 1,202,000 kronor i riksgälds-  
kontorets 3,6 % obligationer af 1887, deraf under året inköpts sådana

för 932,960 kronor. Samtliga dessa obligationer, som efter inköpspriset voro bokförda till kronor 1,172,960, hafva vid utgången af nästlidet år öfverlätit till riksgäldskontoret och, beräknade till parivärde, ingått i liqviden af de medel, som riksbanken, jemlikt sist hållna Riksdags beslut, hade att utbetala till byggnadsfonden för nytt riksdags- och riksbankshus.

För riksbankens deltagande i konverteringen af allmänna hypoteksbankens såväl 4½ % lån af 1874 som 4 % lån af 1872 och 1874 finnes redogörelse lemnad i fullmäktiges särskilda protokoll för den 20 september, 9 och 11 oktober samt 22 november, till hvilka fullmäktige tillåta sig hänvisa.

Det norska 3 % lånet af 1888, i hvilket riksbanken på erbjudande af Hambro & Son deltagit med £ St. 50,000, är visserligen till största delen, men dock icke ännu fullständigt utsåldt, till följd hvaraf redovisning deröfver icke är afgifven.

## § 3.

Riksbankens utländska vaxelrörelse har under år 1888 haft följande omfattning:

	Kronor.	£ Sterling.	Riksmark.	Francs.	Floriner.	Bokföringsvärde i kronor.
Skuld vid årets början	1,048,214 40	—	—	—	—	—
Behållning vid samma tid	—	581,517 19 7	4,227,764 17	7,350,471 49	372,062 47	19,010,789 57
Ökning under året	38,604,362 19	1,431,675 9 10	36,745,182 26	13,479,689 35	969,429 19	108,071,196 44
Säger	37,556,147 79	2,013,193 9 5	40,972,946 43	20,830,160 84	1,341,491 66	127,081,986 01
Minskning under året	38,850,677 92	1,393,957 19 6	33,267,303 06	10,399,370 26	350,524 67	101,424,893 91
Skuld den 31 december 1888	1,294,530 13	—	—	—	—	—
Behållning samma dag	—	619,235 9 11	7,705,643 37	10,430,790 58	990,966 99	25,657,092 10

Uppgifter om inkomster och utgifter i och för vaxelhandeln under år 1887 finnas meddelade i § 14 af den utaf Riksdagens revisorer senast afgifna berättelse, men för sistlidet år kunna fullständiga sådana ännu ej lemnas, enär kontokuranter för senast förflutna halfår från riksbankens utländska affärshus äfvensom åtskilliga kurtageräkningar dels ännu ej inkommit, dels icke hunnit undergå granskning.

I riksbankens bokslut för år 1888 kommer vinsten å ifrågavarande rörelse att ingå med ett belopp af 404,870 kronor 69 öre. Densamma är då beräknad efter omfattningen af rörelsen under senare hälften af 1887 och förra hälften af 1888. Hvad beträffar sistförflutna halfår, hafva derunder förhållandena i afseende å riksbankens utrikes affärer varit gynsammare, så att, när hänsyn tages till hela år 1888, vinsten för det-samma efter all sannolikhet kan antagas till ej oväsentligt högre belopp än det i bokslutet angifna.

---

Enligt hvad i berättelsen till 1888 års bankoutskott omförmäles, inköpte riksbanken från Hamburg i slutet af december 1887 guld i plants, vägande 983,7115 kilogram, som vid tiden för samma berättelses afgifvande ej var proberadt och för hvilket någon närmare redogörelse ej då kunde lemnas.

Detta guld, som, efter vid myntverket skedd probering och värdering, af riksbanken återtagits och derstädes ännu qvarligger såsom plants, levererades fritt i Stockholm för ett pris af 2,480 kronor pr kilogram fint guld, att betalas medelst anvisningar å francs till derå för tillfället i Tyskland gällande kurs. Ifrågavarande 68 st. guldplantsar innehöllo, enligt myntverkets öfver desamma utfärdade bevis, 900,51264 kilogram fint guld, hvadan därför belöper ..... Kr. 2,233,271: 35 och följaktligen vid utmyntning efter afdrag för myntningskostnaden, utgörande för 20-kronestycken  $\frac{1}{4}$  % eller..... » 5,583: 18

riksbanken tillgodokommer ..... Kr. 2,227,688: 17, då sålunda hvarje krona kostar 1,0025 kronor och 20-kronestycket kronor 20,05.

---

I december 1888 indrogs från London plantsguld för ett bokfördt värde (efter en kurs af 18: 05) af kronor 908,916: 77.

Ifrågavarande guld mottogs i en post å 30 plantsar, hvilka vägde tillsammans 369,3095 kilogram och, med olika halter, innehöllo 368,19237 kilogram rent guld samt kostade å inköpsorten, efter ett pris af 77 shillings 10 pence per uns standard, £ sterling 50,257. 12. 2. I mynt lemnade partiet utan afdrag för myntskatt kronor 913,117: 08.



Med beräkning af en kurs af kronor 18,158 per £ sterling motsvarar inköpspriset å berörda guld ..... Kr. 912,577: 65

Efter tillägg af kostnaderna för hitförandet, nemligen:

för assurans och inpackning m. m. i London £ sterling

97. 17. 10, efter ofvannämnda kurs utgörande Kr. 1,777: 52

frakt från London m. m. .... » 1,197: 77

åkarepenningar i Stockholm..... » 5: 45 » 2,980: 74

befinnes hela kostnaden uppgå till ..... Kr. 915,558: 39.

Om från ofvannämnda belopp..... » 913,117: 08

drages myntkostnaden för 20-kronestycken, utgörande  $\frac{1}{4}\%$  » 2,282: 79

skulle således tillgodokomma riksbanken..... Kr. 910,834: 29,

i hvilket fall kostnaden för hvarje krona belöper sig till kronor 1,00518 och för 20-kronestycket alltså till kronor 20,10, nemligen:

för sjelfva guldet..... Kr. 19,99

» assurans-, transport- m. fl. kostnader ..... » 0,06

» myntningen ..... » 0,05

Kr. 20,10.

## Om metallisk kassa och sedelutgifning.

### § 4.

Riksbankens metalliska kassa, beräknad efter de i §§ 5 och 6 af gällande bankoreglemente bestämda grunder, har under år 1888

ökats med ..... Kr. 4,950,261: 21,

minskats med ..... » 6,182,006: 56,

alltså minskats med ..... Kr. 1,231,745: 35.

Metalliska kassan utgjorde nemligen:

den 31 december 1887 ..... Kr. 18,469,489: 79,

den 31 december 1888 ..... » 17,237,744: 44.

Skilnad minskning Kr. 1,231,745: 35.

## § 5.

Riksbankens tillgång af guldmynt, pregladt enligt 1873 års myntordning, utgjorde vid 1888 års början:

440,790 st. tjugukronor.....	Kr. 8,815,800: —	
105,392 » tiokronor .....	» 1,053,920: —	
37,990 » femkronor.....	» 189,950: —	Kr. 10,059,670: —
Som densamma vid 1888 års slut uppgick till..	» 8,410,720: —	

befinnes riksbankens tillgång af lagligen i riket gällande guldmynt hafva under året minskats med Kr. 1,648,950: —

Af förenämnda behållning kronor 8,410,720 förvarades:

*vid hufvudkontoret:*

126,539 st. tjugukronor .....	Kr. 2,530,780: —	
77,345 » tiokronor .....	» 773,450: —	
14,264 » femkronor .....	» 71,320: —	Kr. 3,375,550: —

*vid afdelningskontoren:*

*i Göteborg:*

49,975 st. tjugukronor .....	Kr. 999,500: —	
1,000 » tiokronor .....	» 10,000: —	Kr. 1,009,500: —

*i Malmö:*

193,467 st. tjugukronor .....	Kr. 3,869,340: —	
5,083 » tiokronor .....	» 50,830: —	
8,464 » femkronor .....	» 42,320: —	Kr. 3,962,490: —

*i Jönköping:*

63 st. tjugukronor .....	Kr. 1,260: —	
1,523 » tiokronor .....	» 15,230: —	
718 » femkronor .....	» 3,590: —	Kr. 20,080: —

Transport Kr. 8,367,620: —

Transport Kr. 8,367,620: —

*i Kalmar:*

17 st. tjugukronor .....	Kr.	340: —		
19 » tiokronor .....	»	190: —		
10 » femkronor .....	»	50: —	Kr.	580: —

*i Luleå:*

200 st. tjugukronor .....	Kr.	4,000: —		
200 » tiokronor .....	»	2,000: —		
330 » femkronor .....	»	1,650: —	Kr.	7,650: —

*i Vexjö:*

766 st. tjugukronor .....	Kr.	15,320: —		
534 » tiokronor .....	»	5,340: —		
68 » femkronor .....	»	340: —	Kr.	21,000: —

*i Visby:*

156 st. tjugukronor .....	Kr.	3,120: —		
690 » tiokronor .....	»	6,900: —		
670 » femkronor .....	»	3,350: —	Kr.	13,370: —

*i Östersund:*

7 st. tiokronor .....	Kr.	70: —		
86 » femkronor .....	»	430: —	Kr.	500: —

tillsammans kronor 8,410,720: —

Riksbankens förråd af *karoliner*, som vid 1888 års början utgjorde..... 1,580 st.  
 har under året ökat med ..... 96 »  
 hvadan behållningen vid dess slut uppgick till ..... 1,676 st.,  
 motsvarande efter ett bokföringspris af kronor 7: 20 för karolin i värde  
 ett belopp af kronor 12,067: 20.

Äf dessa mynt förvarades:

vid hufvudkontoret .....	1,613 st.
» afdelningskontoret i Göteborg .....	62 »
» d:o i Kalmar .....	1 »
	<hr/>
	1,676 st.

Tillgången af *svenska dukater* utgjorde vid 1888 års ingång 244 st.  
När härtill lägges de under året invexlade .....

143 »

befinnes riksbankens förråd af dylika mynt vid samma års slut  
uppgå till .....

387 st.,

hvaraf voro ineliggande:

vid hufvudkontoret .....	386 st.
» afdelningskontoret i Kalmar .....	1 »
	<hr/>

387 st.,

bokförda efter kronor 8: 40 för stycket till ett sammanlagdt belopp af  
kronor 3,250: 80.

Vid 1888 års början egde riksbanken *utländskt guldmynt* till ett  
sammanlagdt bokföringsvärde af .....

Kr. 3,674,490: 50.

Tillgången deraf vid samma års slut utgjorde .....

» 3,665,815: 75.

Häraf förvarades:

*i hufvudkontoret:*

engelska sovereigns à kr. 18: 09 .....	Kr. 1,083,880: 44
franska tjugufrancs à » 14: 36 .....	» 880,842: 40
tyska tjuguriksmark à » 17: 72 .....	» 656,029: 84
amerikanska dollars à » 3: 70 .....	» 7,400: —

*i afdelningskontoret i Göteborg:*

engelska sovereigns för .....	» 904,500: —
franska francs för .....	» 2,606: 34
	<hr/>

Transport Kr. 3,535,259: 02

Transport Kr. 3,535,259: 02

*i afdelningskontoret i Malmö:*

engelska sovereigns för.....	»	95,641: 83
franska francs för .....	»	610: 30
tyska riksmark för.....	»	18,384: 50
amerikanska dollars för.....	»	1,202: 50

*i afdelningskontoret i Jönköping:*

engelska sovereigns för.....	»	81: 40
franska francs för .....	»	93: 34
tyska riksmark för.....	»	26: 58
amerikanska dollars för.....	»	18: 50

*i afdelningskontoret i Kalmar:*

engelska sovereigns för.....	»	2,559: 73
franska francs för .....	»	3: 59
tyska riksmark för.....	»	1,798: 58
amerikanska dollars för.....	»	4,055: 20

*i afdelningskontoret i Luleå:*

engelska sovereigns för.....	»	1,067: 24
franska francs för .....	»	2,060: 66
tyska riksmark för.....	»	761: 96
amerikanska dollars för.....	»	962: —

*i afdelningskontoret i Vexjö:*

franska francs för .....	»	107: 70
--------------------------	---	---------

*i afdelningskontoret i Visby:*

engelska sovereigns för.....	»	832: 14
tyska riksmark för.....	»	159: 48
amerikanska dollars för.....	»	129: 50

---

 Summa Kr. 3,665,815: 75.

Hos myntverket inestod för riksbankens räkning vid 1888 års början guld i omyntad form för ..... Kr. 104,670: 50.

Under året har till myntverket för myntning aflemnats guld till värde af ..... » 172,706: 78,

hvadan riksbankens fordran hos myntverket af guld i omyntad form utgjorde vid 1888 års slut ..... Kr. 277,377: 28.

Dessutom innehade myntverket för riksbankens räkning till probe-ring 30 st. guldplantsar, vägande 369,3095 kilogram och härstädes upp-tagna i värde till kronor 908,916: 77.

Till guld i omyntad form räknas jemväl dukater och karoliner afven-som *utländskt guldmynt, inköpt efter vikt*. Behållningen af dylikt ut-ländskt guldmynt utgjorde vid 1888 års början, likasom vid samma års slut, 77 st. engelska sovereigns, vägande 612,56 gram och bokförda efter 2,260 kronor för kilogram till ..... Kr. 1,384: 39.

När härtill lägges det, efter hvad ofvan förmäls, vid 1888 års slut befintliga förråd af karoliner och dukater till ett sammanlagdt värde af ..... » 15,318: —  
och förberörda hos myntverket inestående plantsguld till belopp af tillhopa ..... » 1,186,294: 05  
afvensom det i riksbankens eget förvar befintliga plantsguld, som, enligt myntverkets deröfver utfärdade attest, har ett värde af ..... » 2,233,271: 35,

befinnes alltså riksbankens förråd af *guld i omyntad form* vid 1889 års ingång uppgå till ..... Kr. 3,436,267: 79.

Riksbankens tillgång af *silfvermynt*, pregladt enligt myntordningarna af åren 1770, 1835 och 1855 samt kongl. kungörelsen den 4 maj 1852, uppgick vid 1888 års ingång till ..... Kr. 870,165: 80.

Förrådet deraf vid årets slut utgjorde, enligt pregelvärdet:

vid hufvudkontoret .....	Kr. 876,556: 07
» afdelningskontoret i Göteborg .....	» 1,541: 83
» d:o i Malmö .....	» 300: —
» d:o i Jönköping .....	» 217: 39
» d:o i Kalmar .....	» 66: 80
» d:o i Luleå .....	» 12: —
» d:o i Vexjö .....	» 100: —

Säger Kr. 878,794: 09.

Transport Kr. 878,794: 09.

Vid 1888 års början, likasom vid årets utgång, innehade riksbanken 24 st. silfverplantsar, i värde uppskattade till ..... Kr. 50,863: 41,

hvad an riksbankens tillgång i äldre silfvermynt och silfver i plants vid 1889 års början utgjorde ..... Kr. 929,657: 50.

Förändringarna af tillgångarna i guld, konventionsskiljemynt och fordringar å utrikes ort i löpande räkning, på det hela, men hvar för sig afskilda, utvisa att under år 1888:

*tillgången i guld:*

ökats med .....	Kr.	3,823,147: 01
minskats med .....	»	4,397,208: 21,
alltså minskats med .....	Kr.	574,061: 20;

*tillgången i konventionssilfvermynt:*

ökats med .....	Kr.	1,127,114: 20
minskats med .....	»	1,784,798: 35,
alltså minskats med .....	Kr.	657,684: 15;

*samt fordringar i löpande räkning:*

ökats med .....	Kr.	34,013,124: 85
minskats med .....	»	26,233,247: 31,
alltså ökats med .....	Kr.	7,779,877: 54.

Då från sistnämnda belopp eller ..... Kr. 7,779,877: 54 drages minskningen af tillgångarne:

i guld .....	Kr.	574,061: 20
och silfver .....	»	657,684: 15
angifver följaktligen skilnaden .....	Kr.	1,231,745: 35,
det belopp, hvarmed förestående tillgångar under året ökats.	Kr.	6,548,132: 19

Riksbankens förråd af oremitterade vaxlar, ej inbegripet i ofvan berörda tillgångar, utgjorde:

den 31 december 1877 .....	Kr. 12,394,163: 14
den 31 december 1888 .....	» 11,226,256: 04.

### § 6.

Uti det sedan den 9 november 1876 gällande pris, hvartill guld i plants må från riksbanken afyttras, har någon förändring ej vidtagits, hvadan detsamma fortfarande utgör 2,490 kronor för ett kilogram fint guld.

Någon försäljning af sådant har ej under sistlidet år egt rum.

Hvad beträffar silfver i plants, som jemväl enligt bestämmelserna i § 11 mom. 2 af bankoreglementet må vid hufvudkontoret i mån af tillgång tillhandahållas allmänheten till det pris, som fullmäktige ega bestämma, har icke heller deraf någon försäljning ifrågakommit.

Med anledning af tillämpningen af det metriska vigtsystemet samt priset på silfver är försäljningspriset på sådant numera af fullmäktige bestämdt till 118 kronor för kilogram finsilfver.

### § 7.

In- och utvexlingsprisen på utländskt guldmynt hafva under sistförflutna året bibehållits vid de af fullmäktige under den 13 maj 1880 i sådant hänseende meddelade bestämmelser, hvilka återfinnas i senaste revisionsberättelsen, § 7.

### § 8.

Uppå framställning af myntdirektören hafva fullmäktige förklarat sig villige att under innevarande år på enahanda vilkor som förut och senast 1885 varit bestämda för statsverkets silfverutmyntning till myntverket aflåta riksbanken tillhörigt äldre svenskt silfvermynt, hvarjemte fullmäktige i sammanhang dermed hemställt, att riksbankens förråd af silfver i plants, uppgående till ett bokfördt värde af kronor 50,863: 41,



jenväl måtte för utmyntning öfvertagas af myntverket under samma vilkor, som för det äldre silfvermyntet kunde komma att blifva gällande.

§ 9.

Till fortsättning af den i revisorernes berättelse sidd. 14 och 15 för förra hälften af 1888 meddelade redogörelse angående riksbankens kassa och fordringar i löpande räkning å utrikes ort, äfvensom öfver utelöpande sedlar och obegagnad sedelutgifningsrätt samt tillgång i sådana valutor, å hvilka enligt § 5 i bankoreglementet sedelutgifning får grundas, lämnas här nedan dylika uppgifter för senare hälften af samma år.

		Guld		Silfvermynt enligt lagen om rikets mynt af den 30 maj 1873		Metallisk kassa		Fordringar i löpande räkning hos bankinrättningar eller handelshus å utrikes ort		Metallisk kassa samt behållningar å utrikes ort sammanlagna		Sedelutgifningsrätt utöfver metalliska kassan och behållningarna å utrikes ort	
Juli	7	15,746,636	54	2,948,387	20	18,695,023	74	1,069,295	02	19,764,318	76	45,000,000	—
»	14	15,679,357	56	2,848,141	35	18,527,498	91	9,022,869	50	27,550,368	41	45,000,000	—
»	21	15,484,960	59	2,500,790	60	17,985,751	19	10,400,219	09	28,385,970	28	45,000,000	—
»	31	15,413,514	26	2,517,939	50	17,931,453	76	11,177,433	82	29,108,887	58	44,771,512	53
Augusti	11	15,397,853	12	2,382,785	20	17,780,638	32	12,561,459	65	30,342,097	97	44,268,794	40
»	18	15,197,752	07	2,320,446	70	17,518,198	77	13,336,957	86	30,855,156	63	43,393,995	90
»	31	15,148,231	11	2,294,243	85	17,442,474	96	11,124,929	56	28,567,404	52	43,141,583	20
September	8	15,147,420	90	2,136,113	40	17,283,534	30	11,540,680	25	28,824,214	55	42,611,781	—
»	15	15,158,951	18	2,074,077	45	17,233,028	63	10,523,974	01	27,757,002	64	42,443,428	76
»	22	15,155,912	37	2,064,484	70	17,220,397	07	11,270,575	25	28,490,972	32	42,401,323	57
»	29	15,161,014	14	2,061,018	20	17,222,032	34	11,642,908	56	28,864,940	90	42,406,774	47
Oktober	6	15,045,463	99	1,959,769	55	17,005,233	54	11,950,163	51	28,955,397	05	41,684,113	80
»	13	15,253,012	84	1,809,557	65	17,062,570	49	12,026,841	64	29,089,412	13	41,875,234	96
»	20	15,228,455	49	1,815,034	—	17,043,489	49	10,168,016	97	27,211,506	46	41,811,631	63
»	31	15,030,889	90	1,882,478	90	16,913,368	80	9,626,081	20	26,539,450	—	41,377,896	—
November	10	15,011,990	10	1,850,074	50	16,862,064	60	8,296,371	29	25,158,435	89	41,206,882	—
»	17	15,001,656	85	1,807,803	30	16,809,460	15	9,225,252	40	26,034,712	55	41,031,533	83
»	30	15,004,296	52	1,922,064	70	16,926,361	22	9,607,802	82	26,534,164	04	41,421,204	07
December	8	15,150,061	24	1,814,850	—	16,964,911	24	6,483,788	05	23,448,699	29	41,549,704	13
»	15	16,263,610	39	1,805,618	35	18,069,228	74	7,036,188	32	25,105,417	06	45,000,000	—
»	22	16,228,893	75	1,668,166	50	17,897,060	25	8,157,861	46	26,054,921	71	44,656,867	50
»	31	15,512,803	54	1,724,940	90	17,237,744	44	14,396,503	97	31,634,248	41	42,459,144	80

Utelöpande sedlar		Obegagnad sedelutgifnings- rätt		T i l l g å n g i									
				Utländska statspapper		Inhemska obli- gationer, note- rade å utländsk börs		Vexlar, betal- bara inom landet		Vexlar, betal- bara utom landet		Summa	
40,392,659	40	24,371,659	36	7,608,962	57	10,934,233	36	22,625,876	91	11,950,691	15	53,119,763	99
41,433,692	69	31,116,675	72	7,608,962	57	10,934,233	36	22,597,383	63	12,979,167	17	54,119,746	73
38,430,212	14	34,955,758	14	7,608,962	57	10,934,233	36	22,279,630	14	12,814,914	65	53,637,740	72
40,026,243	61	33,854,156	50	7,608,962	57	10,934,233	36	21,954,726	43	12,568,888	62	53,066,810	98
39,436,939	09	35,173,953	28	7,608,962	57	10,934,233	36	21,494,726	25	12,349,237	43	52,387,159	61
38,704,323	81	35,544,828	72	7,608,962	57	10,934,233	36	21,325,333	11	11,650,804	07	51,519,333	11
43,692,813	48	28,016,174	24	7,608,962	57	10,934,233	36	21,220,416	20	10,337,920	06	50,101,532	19
43,626,773	35	27,809,222	20	7,608,962	57	10,934,233	36	20,941,252	97	11,483,171	43	50,967,620	33
42,439,764	99	27,760,666	41	7,608,962	57	10,934,233	36	20,902,663	86	11,500,230	49	50,946,090	28
41,225,874	74	29,666,421	15	7,608,962	57	10,934,233	36	20,822,335	06	9,580,960	54	48,946,491	53
45,248,049	48	26,023,665	89	7,608,962	57	10,928,670	36	21,781,424	51	10,058,816	12	50,377,873	56
43,028,423	80	27,611,087	05	7,608,962	57	10,928,670	36	21,214,928	26	10,716,130	51	50,468,691	70
40,518,006	37	30,446,640	72	7,608,962	57	10,928,670	36	21,284,976	24	10,747,842	21	50,570,451	38
39,250,797	19	29,772,340	90	7,608,962	57	10,928,670	36	21,249,818	99	11,019,977	53	50,807,429	45
42,182,355	35	25,734,990	65	7,608,962	57	10,928,670	36	21,283,022	42	12,436,033	24	52,256,688	59
38,086,144	38	28,279,173	51	7,608,962	57	10,928,670	36	20,895,946	85	12,139,307	12	51,572,886	90
38,406,443	86	28,659,802	52	7,608,962	57	10,928,670	36	20,767,138	95	12,555,890	77	51,860,662	65
42,380,203	85	25,757,164	26	7,608,962	57	10,927,164	98	20,774,566	08	11,497,757	52	50,808,451	15
40,817,011	33	24,181,392	09	7,608,962	57	10,927,164	98	20,698,444	03	11,383,068	29	50,617,639	87
40,260,619	52	29,844,797	54	7,608,962	57	10,927,164	98	21,340,675	16	10,812,091	50	50,688,894	21
41,575,749	50	29,136,039	71	7,608,962	57	10,927,164	98	22,501,947	84	10,131,308	93	51,169,384	32
44,189,959	85	29,903,433	36	7,608,962	57	9,754,204	78	22,698,460	92	11,226,256	04	51,287,884	31

## § 10.

I § 9 af bankoreglementet föreskrifna uppgifter angående riksbankens ställning hafva under det förflutna året blifvit upprättade, tryckta och med allmänna tidningarna utdelade.

## Om skiljemynt.

## § 11.

Riksbankens tillgång i silfverskiljemynt, pregladt enligt lagen om rikets mynt af den 30 maj 1873, uppgick vid 1888 års början till ..... Kr. 2,373,411: 25.

På sätt af § 11 i revisionsberättelsen inhemtas, har en del af ifrågavarande behållning, som utgjordes af danskt och norskt mynt, blifvit för utbyte mot annan valuta afsändt till Köpenhamn och Kristiania å ett belopp af ..... Kr. 476,000: — hvarjemte i öfrigt under året utvex-

lingen öfverstigit invexlingen med » 172,470: 35 » 648,470: 35,  
så att härigenom förrådet å silfverskiljemynt vid årets slut nedgått till ..... Kr. 1,724,940: 90,  
nemligen:

vid hufvudkontoret .....	Kr. 1,334,514: —
» afdelningskontoret i Göteborg ..	» 193,250: 95
» » i Malmö .....	» 64,690: —
» » i Jönköping ..	» 25,247: 70
» » i Kalmar .....	» 12,549: 30
» » i Luleå .....	» 38,963: 75
» » i Vexjö .....	» 19,699: 15
» » i Visby .....	» 23,102: 10
» » i Östersund ..	» 12,923: 95
	Kr. 1,724,940: 90;

deraf danskt och norskt till ett sammanlagdt belopp af kronor 287,197: 25.

## § 12.

Kostnaderna för de i föregående § och i revisorernes berättelse § 11 omförmälda, under sistlidet år skedda försändningar till Danmark och

Norge af konventionsskiljemynt hafva uppgått för det danska myntet till kronor 1,257: 44 och för det norska till kronor 625: 95 eller tillsammans kronor 1,883: 39.

Om riksbankens godtgörande för dessa kostnader har af fullmäktige i början af detta år hos Kongl. Maj:t gjorts framställning.

### § 13.

Riksbankens förråd af bronsmynt, pregladt i enlighet med 1873 års myntordning, uppgick vid hufvudkontoret, oberäknadt hvad som fans i de särskilda s. k. förrättningskassorna, den 31 december 1887 till ett belopp af .....

	Kr. 23,500: —
Under år 1888 hafva från myntverket levererats .....	» 8,500: —
samt invexlats .....	» 9,000: —

Sgr Kr. 41,000: —

hvaremot utvexlats .....	» 19,500: —
så att behållningen vid årets slut utgjorde .....	Kr. 21,500: —

När härtill lägges den vid afdelningskontoren och i hufvudkontorets förrättningskassor befintliga tillgången i dylikt mynt, äfvensom kopparmynt, motsvarande..... » 15,531: 81

befinnes sålunda riksbanken vid utgången af år 1888 innehafva brons- och kopparmynt för sammanlagdt..... Kr. 37,031: 81.

Under ifrågavarande år har till myntverket försålts äldre kopparmynt till ett pregelvärde motsvarande 3,355 kronor, hvarå, då betalningen för detsamma erlagts efter myntens vigt med beräkning af ett pris af 70 kronor 31 öre pr centner, för riksbanken uppstått en förlust af kronor 1,244: 29.

### Om riksbankens sedlar.

### § 14.

Öfver antalet och beloppet af de under år 1888 förfärdigade nya och inkomna förslitna sedlar af hvarje särskild valör meddelas följande uppgift:

	Förfärdigade nya sedlar.		Inkomna förslitna sedlar.	
	Antal.	Kronor.	Antal.	Kronor.
<i>Kronmyntsedlar</i>				
af valören 1,000 kronor .....	—	—	7,362	7,362,000
» » 100 » .....	60,900	6,090,000	60,861	6,086,100
» » 50 » .....	31,600	1,580,000	28,715	1,435,750
» » 10 » .....	558,400	5,584,000	555,500	5,555,000
» » 5 » .....	2,612,300	13,061,500	2,193,000	10,965,000
» » 1 krona .....	—	—	3,050	3,050
Summa	3,268,200	26,315,500	2,848,488	31,406,900
<i>Riksmynsedsedlar</i>				
af valören 1,000 r:dr .....	—	—	1	1,000
» » 500 » .....	—	—	2	1,000
» » 100 » .....	—	—	12	1,200
» » 50 » .....	—	—	12	600
» » 10 » .....	—	—	100	1,000
» » 5 » .....	—	—	150	750
» » 1 » .....	—	—	900	900
Summa	—	—	1,177	6,450
<i>Bankosedlar</i>				
af valören $33\frac{1}{3}$ r:dr .....	—	—	1	50
» » $16\frac{2}{3}$ » .....	—	—	3	75
» » 10 » .....	—	—	15	225
» » $6\frac{2}{3}$ » .....	—	—	27	270
» » 2 » .....	—	—	46	138
» » 32 sk. ....	—	—	106	106
» » 16, 12, 8 sk. ....	—	—	157	55 88
» » 14, 10 sk. ....	—	—	7	2 81
Summa	—	—	362	922 69

Med anledning af Riksdagens beslut att af de medel, som vore afsedda för inlösen af gamla sedlar, skulle utbetalas ett belopp af kronor 255,000 för att hänföras till den för nytt riksdags- och riksbankshus bildade fond, har från riksbankens beräknade skuld för utelöpande sedlar å 16, 12 och 8 skillingar banko afförts nämnda belopp, med iakttagande att motsvarande summa såsom en riksbankens skuld blifvit förd inom linien i likhet med hvad vid förut skedd afskrifning å berörda sedel-skuld egt rum.

## § 15.

Beloppet af utelöpande transportsedlar samt sedlar å 3 och 2 riksdaler banko på ofärgadt papper, hvilket belopp föres inom linien, utgjorde vid 1888 års början .....	Kr. 339,224: 90.
Under året äro inlösta sådana för.....	» 30: —
så att skulden vid årets slut motsvarade .....	Kr. 339,194: 90.

## § 16.

Med anledning af den i maj månad förlidet år upptäckta, med stor skicklighet utförda förfalskningen af franska bankens sedlar å 500 francs, uppdrogo herrar fullmäktige i början af juni månad samma år åt föreståndaren för riksbankens sedeltryckeri att afresa till Paris för att, efter tagen kännedom om arten af ifrågavarande förfalskning och de åtgärder, som af franska banken mot densamma vidtoges, inhemta huruvida något ytterligare försigtighetsmått kunde vara att iakttaga i afseende å de tillämnade nya sedlarna för riksbanken.

I den berättelse, som bemålde föreståndare öfver fullgörande af detta uppdrag afgifvit, har han särskildt framhållit den vikt, som måste läggas på papperets beskaffenhet.

Vid de sedan flera år tillbaka pågående arbetena med anskaffande af nya slags sedlar för riksbanken har man ock sökt göra sig vunna erfarenheter i afseende å egenskaperna hos sedelpapper till godo, för hvilket ändamål vid Tumba gjorts upprepade försök att framställa fullt betryggande papper; och äro i dessa dagar nya prof å sådant för fullmäktige framlagda.

### Om folioräknings-, kassa- och postvexl rörelsen.

## § 17.

Angående folioräkningsrörelsen vid hufvudkontoret och dess afdelning å Norrmalm meddelas följande redogörelse för sistlidet år:

Saldo från år 1887 .....	Kr.	13,616,389:	70.
Insättningar under år 1888.....	»	298,554,237:	26.
	Säger	Kr. 312,170,626:	96.
Uttag under samma år .....	»	296,057,752:	77.
Saldo den 31 december 1888 .....	Kr.	16,112,874:	19.

Då härtill läggas de samma dag vid nedan-  
nämnda afdelningskontor å folioräkning inestående  
belopp, nemligen:

vid kontoret i Göteborg.....	Kr.	550,529:	95	
» . » i Malmö .....	»	659,661:	77	
» . » i Jönköping .....	»	141,112:	33	
» . » i Kalmar .....	»	116,802:	85	
» . » i Luleå .....	»	418,164:	39	
» . » i Vexjö .....	»	92,789:	29	
» . » i Visby .....	»	31,177:	78	
» . » i Östersund .....	»	43,425:	50	» 2,053,663: 86
	Säger	Kr.	18,166,538:	05

men fråndragas bland redovisningen för ifrågava-  
rande rörelse upptagna, afdelningskontoren samt  
Tumba bruk tillhörande medel Kr. 2,882,495: 76  
äfvensom åtskilliga andra inne-  
stående medel..... » 4,049: 54 » 2,886,545: 30

återfinnes det i tryckta uppgiften för den 31 sist-  
lidne december såsom riksbankens skuld å folio-  
räkningar upptagna belopp ..... Kr. 15,279,992: 75.

### § 18.

På grund af riksbankens åtagande hafva under nästlidet år för stats-  
kontorets, generaltullstyrelsens och arméförvaltningens räkning af riks-  
bankens hufvudkontor för insättning å dessa verks folioräkning fortfa-  
rande från landsorten emottagits och för förstnämnda två embetsverk å  
deras inestående behållningar på samma räkning jemväl uttagits och  
härifrån afsändts penningar; utgörande antalet försändelser samt de  
emottagna och afsända beloppen:



	Emottagna:		Afsända:		Summa.	
	Antal	Kronor	Antal	Kronor	Antal	Kronor
För statskontorets räkning .....	303	9,812,837 59	122	9,505,979 68	425	19,318,817 27
» generaltullstyrelsens räkning .....	1,128	23,429,500 05	227	200,343 03	1,355	23,629,843 08
» arméförvaltningens räkning .....	247	181,578 44	—	—	247	181,578 44

## § 19.

Kassarörelsen vid riksbankens hufvudkontor har under 1888 haft följande omfattning:

Insättningar:		Kronor	
För folioräknings- och postvexlörörelsen .....		373,624,535	15
» upp- och utlåningsrörelsen .....		170,739,194	61
» hufvudkassan .....		102,757,062	57
	Summa	647,120,792	33
Uttag:			
För folioräknings- och postvexlörörelsen .....		372,329,070	63
» upp- och utlåningsrörelsen .....		169,434,557	50
» hufvudkassan .....		109,286,724	07
	Summa	651,050,352	20
Förrättningskassornas			
Debet .....		1,336,766,860	54
Kredit .....		1,336,668,179	—
	Saldo	98,681	54

## § 20.

Af postvexelrykningen för år 1888 meddelas följande sammandrag:

	Antal	Summa	Kronor			
Postvexlar, utelöpande vid 1887 års slut .....	—	633	—	946,462	78	
» utfärdade af riksbankens hufvudkontor	4,735		17,021,447	32		
» » » » » kontor å Norr-						
» » » » » malm .....	3,489		12,783,850	57		
» » » » » afdeln.-kontoret i Göteborg	3,104		25,624,819	56		
» » » » » i Malmö ..	1,905		14,587,825	26		
» » » » » i Jönköping	2,616		5,349,681	51		
» » » » » i Kalmar ..	1,456		2,751,443	82		
» » » » » i Luleå .....	2,896		2,729,194	83		
» » » » » i Vexjö .....	2,032		5,594,474	93		
» » » » » i Visby .....	1,296		1,329,592	71		
» » » » » i Östersund	2,408	25,937	2,813,721	23	90,586,051	74
» Säger	—	26,570	—	—	91,532,514	52
» infriade af riksbankens hufvudkontor	22,897		75,071,317	86		
» » » » » afdeln.-kontoret i Göteborg	1,124		7,566,665	37		
» » » » » i Malmö ..	905		5,984,069	13		
» » » » » i Jönköping	237		429,364	63		
» » » » » i Kalmar ..	225		506,011	23		
» » » » » i Luleå .....	106		196,654	81		
» » » » » i Vexjö .....	201		344,529	54		
» » » » » i Visby .....	191		369,847	92		
» » » » » i Östersund	72	25,958	184,094	90	90,652,555	57
» utelöpande den 31 december 1888 .....	—	612	—	—	879,958	95
Förskott, oliqvideradt den 31 december 1888 .....	—	—	—	—	6,000,000	—
Summa skuld	—	—	—	—	6,879,958	95
Tillgång, kontant i riksbankens hufvudkontor ..	—	—	1,850,807	49		
» » » » » afdelningskontoret i Göteborg	—	—	2,425,617	94		
» » » » » i Malmö ..	—	—	808,257	70		
» » » » » i Jönköping	—	—	294,672	83		
» » » » » i Kalmar ..	—	—	195,880	10		
» » » » » i Luleå .....	—	—	167,209	50		
» » » » » i Vexjö .....	—	—	253,450	35		
» » » » » i Visby .....	—	—	142,636	37		
» » » » » i Östersund	—	—	191,427	17	6,329,958	95
Remitterade och under transport varande medel från riksbankens afdeln.-kontor i Göteborg	—	—	200,000	—		
» » » » » i Kalmar ..	—	—	100,000	—		
» » » » » i Luleå ..	—	—	150,000	—		
» » » » » i Östersund	—	—	100,000	—	550,000	—
			Kronor		6,879,958	95

**Om mottagning i förvar af värdepapper och paket.**

## § 21.

Vid 1888 års början funnos i riksbanken från föregående år kvarliggande till förvar emottagna 341 värdepappersposter med åsatta värden af tillsammans..... Kr. 22,901,509: 61.

Under årets lopp hafva tillkommit 142 poster,  
värderade till ..... » 10,581,903: 22

Tillsammans Kr. 33,483,412: 83.

Under samma tid har afgått ett belopp af..... » 8,143,014: 71,  
bestående af dels hela värdet af 108 återlemnade  
dylika depositioner och dels genom återtagning eller  
infriande förorsakad partiel minskning i värdet af  
andra sådana.

Värdet af de vid 1888 års slut kvarliggande 375  
depositionsposter — af hvilka 38 stycken å samman-  
lagdt kronor 4,821,200: — tillhörde kongl. post-  
sparbanken — utgjorde följaktligen..... Kr. 25,340,398: 12.

I förvaringsafgifter för depositionerna hafva under år 1888 influtit  
kronor 15,076: 54.

## § 22.

Paket och annan flyttbar egendom under försegling hafva under år  
1888 vid hufvudkontoret emottagits i 256 särskilda poster och afgifterna  
för dessa samt från föregående år kvarstående s. k. slutna deposita hafva  
uppgått till 1,742 kronor 9 öre.

**Om upp- och utlåningsrörelsen.**

## § 23.

Uti särskilda vid denna berättelse fogade bilagor lemnas beträffande  
riksbankens hufvudkontor med dess afdelning å Norrmalm närmare upp-  
gifter angående denna rörelse och i fråga om afdelningskontoren äro

sådana intagna i de berättelser om dessa kontors rörelse och förvaltning, som kontorens styrelser jemlikt gällande föreskrifter hafva att till bankoutskottet afgifva, hvadan fullmäktige till desamma hänvisa, men få i afseende å lånc- och kreditivrörelsens omfattning och ställning på det hela vid nedan upptagna tidpunkter meddela följande sammandrag:

	Utestående.	Oanvändt.	Anordnade medel.	I lånerörelsen använda upp- och afskrifnings- samt depositionsmedel.
Vid slutet af år 1884 .....	60,368,178 49	638,966 31	51,575,000 —	9,482,144 80
	61,007,144: 80.		61,007,144: 80.	
» » » » 1885 .....	64,566,939 21	550,228 16	54,705,000 —	10,412,167 37
	65,117,167: 37.		65,117,167: 37.	
» » » » 1886 .....	68,926,192 61	399,572 45	54,955,000 —	14,370,765 06
	69,325,765: 06.		69,325,765: 06.	
» » » » 1887 .....	68,765,297 15	874,014 46	52,650,000 —	16,989,311 61
	69,639,311: 61.		69,639,311: 61.	
» » » » 1888 .....	67,831,405 82	230,281 88	54,275,000 —	13,786,687 70
	68,061,687: 70.		68,061,687: 70.	
utvisande vid sistnämnda tidpunkt de särskilda rörelserna följande ställning:				
<b>Vid hufvudkontoret:</b>				
diskontering af vaxlar .....	9,701,463 93			
utlåning mot hypotek af löpande förskrifning m. m.	13,272,992 91			
utlåning mot pant af vågförda effekter .....	3,328,253 71	—	20,900,000 —	12,451,344 04
afbetalningslån .....	2,738,650 46			
kassakreditiv af beviljade kronor 9,082,200 .....	4,309,983 03			
Transport	33,351,344 04	—	20,900,000 —	12,451,434 04

	Utestående.	Oanvänt.	Anordnade medel.	I lånerörelsen använda och afskrifnings- samt depositionsmedel.
Transport	33,351,344 04	—	20,900,000	12,451,344 04
<b>Vid afdelningskontoret i Göteborg:</b>				
diskontering af vexlar	3,996,065 42			
utlåning mot hypotek* af löpande förskrifning m. m.	4,302,398 26			
utlåning mot pant af vågförda effekter	1,061,650 —		12,800,000	17,460 27
afbetalningslån	2,736,663 91			
kassakreditiv af beviljade kronor 1,609,800	720,682 68			
<b>Vid afdelningskontoret i Malmö:</b>				
diskontering af vexlar	5,697,859 38			
utlåning mot hypotek af löpande förskrifning m. m.	2,057,590 —			
afbetalningslån	673,538 31		9,200,000	254,459 09
kassakreditiv af beviljade kronor 1,760,000	1,025,471 40			
<b>Vid afdelningskontoret i Jönköping:</b>				
diskontering af vexlar	747,885 12			
utlåning mot hypotek af löpande förskrifning m. m.	1,265,221 29			
afbetalningslån	862,014 41		2,700,000	432,924 70
kassakreditiv af beviljade kronor 512,700	257,803 88			
<b>Vid afdelningskontoret i Kalmar:</b>				
diskontering af vexlar	437,835 29			
utlåning mot hypotek af löpande förskrifning m. m.	348,412 70			
afbetalningslån	633,183 40	141,975 42	1,600,000	
kassakreditiv af beviljade kronor 66,700	38,593 19			
Transport	60,214,212 68	141,975 42	47,200,000	13,156,188 10

	Utestående.	Oanvändt.	Anordnade medel.	I lånerörelsen använda upp- och afskrifnings- samt depositionsmedel.
Transport	60,214,212 68	141,975 42	47,200,000 —	13,156,188 10
<b>Vid afdelningskontoret i Luleå:</b>				
diskontering af vexlar	508,506 17			
utlåning mot hypotek af löpande förskrifning m. m. afbetalningslån	93,293 52		1,375,000 —	263,141 57
kassakreditiv af beviljade kronor 705,150	578,946 27			
	457,395 61			
<b>Vid afdelningskontoret i Vexjö:</b>				
diskontering af vexlar	664,419 74			
utlåning mot hypotek af löpande förskrifning m. m. afbetalningslån	1,414,680 —	88,306 46	3,100,000 —	
kassakreditiv af beviljade kronor 384,800	722,392 71			
	210,201 09			
<b>Vid afdelningskontoret i Visby:</b>				
diskontering af vexlar	366,264 24			
utlåning mot hypotek af löpande förskrifning m. m. afbetalningslån	538,755 —		1,100,000 —	176,488 13
kassakreditiv af beviljade kronor 426,200	144,620 71			
	226,848 18			
<b>Vid afdelningskontoret i Östersund:</b>				
diskontering af vexlar	578,161 63			
utlåning mot hypotek af löpande förskrifning m. m. afbetalningslån	544,332 60		1,500,000 —	190,869 90
kassakreditiv af beviljade kronor 506,450	289,171 93			
	279,203 74			
S:gr kronor	67,831,405 82	230,281 88	54,275,000 —	13,786,687 70
	68,061,687: 70.		68,061,687: 70.	

Såsom af ofvanstående redogörelse inhemtas, utgjorde sammanlagda beloppet af de för lånerörelsen i dess helhet anvisade medel vid 1888 års utgång ..... Kr. 54,275,000: —  
 hvadan, då desamma vid nämnda års början upp-  
 gingo till ..... » 52,650,000: —  
 de för utlåningen afsedda medel under året ökats med Kr. 1,625,000: —.

Tillfälliga förstärkningar hafva nemligen under året meddelats:

afdelningskontoret i Göteborg med .....	Kr. 1,350,000: —
» i Malmö » .....	» 1,000,000: —
» i Jönköping » .....	» 600,000: —
» i Luleå » .....	» 100,000: —
» i Vexjö » .....	» 300,000: —
» i Visby » .....	» 200,000: —
» i Östersund » .....	» 200,000: —,
	Sgr Kr. 3,750,000: —.

Deremot hafva af förut lemnade dylika förstärkningar återbetalts af:

afdelningskontoret i Malmö .....	Kr. 800,000: —
» i Jönköping .....	» 400,000: —
» i Luleå .....	» 125,000: —
» i Visby .....	» 300,000: —
» i Östersund .....	» 500,000: — » 2,125,000: —,
efter fråndragande hvaraf återfinnes ofvannämnda be- lopp .....	Kr. 1,625,000: —.

I § 24 af senast afgifna revisionsberättelse finnes redogjortt huru det för utgifvande af afbetalningslån afsedda belopp 12,000,000 kronor den 30 juni 1888 var fördeladt mellan de särskilda kontoren. I denna fördelning har under senare hälften af år 1888 ingen förändring inträdt.

Berörda medels fördelning och användning inhemtas närmare af följande tabell:

	Afbetalnings- lånefond d. 31/12 1888	A f f o n d e n				
		Använda		Oanvända		
Vid hufvudkontoret .....	3,250,000	—	2,738,650	46	511,349	54
» afdelningskontoret i Göteborg .....	3,100,000	—	2,736,663	91	363,336	09
» » i Malmö .....	970,000	—	673,538	31	296,461	69
» » i Jönköping .....	1,180,000	—	862,014	41	317,985	59
» » i Kalmar .....	1,100,000	—	633,183	40	466,816	60
» » i Luleå .....	800,000	—	578,946	27	221,053	73
» » i Vexjö .....	850,000	—	722,392	71	127,607	29
» » i Visby .....	250,000	—	144,620	71	105,379	29
» » i Östersund .....	500,000	—	289,171	93	210,828	07
Summa	12,000,000	—	9,379,182	11	2,620,817	89

En sammanställning för hela året 1887 af de af 1888 års revisorer å sid. 42 i deras berättelse lemnade uppgifter om medelbeloppen för hvarje månad af år 1887 af de till vexeldiskontering, utlåning på kort tid eller uppsägning samt för kassakreditivrörelse vid riksbankens samtliga kontor använda medel visar följande resultat:

	Medelbelopp för hela året 1887:	Ränteaafkomst:
för diskonterade vexlar .....	Kr. 21,446,300: —	Kr. 895,170: 77
» lån mot löpande förskrifning, obligationer m. m. ....	» 22,632,500: —	» 1,020,775: 22
» » å vägförda effekter .....	» 4,199,000: —	» 163,898: 22
	Kr. 48,277,800: —	Kr. 2,079,844: 21
å kreditiv lyftade .....	» 8,524,400: —	» 442,721: 24
	Summa Kr. 56,802,200: —	Kr. 2,522,565: 45
hvertill komma kreditivavgifter .....	» 105,781: 54	
	Summa Kr. 2,628,346: 99.	

Efter afdrag härifrån af utgående ränta å medel,  
som inestätt:

på upp- och afskrifningsräkning .....	Kr. 101,008: 09	
» depositionsräkning .....	» 585,587: 57	» 686,595: 66



befinnes behållna inkomsten å ifrågavarande lånerörelse hafva uppgått till kronor 1,941,751: 33, eller 3,418 procent af de i berörda utlåning använda medel.

## § 24.

Efter pröfning af särskilda, af vederbörande ombudsmän och afdelningskontorsstyrelser gjorda framställningar hafva fullmäktige, med stöd af bestämmelserna i § 49 mom. 2 af gällande bankoreglemente, förordnat, att af riksbankens på indrifning beroende fordringar skulle från och med innevarande års början såsom osäkra afföras från kapitalräkningen och i räkenskaperna upptagas inom linien:

vid <i>hufvudkontoret</i> : 11 vexlar, 1 hypotekslån och 39 afbetalningslån å tillsammans.....	Kr.	58,646: 69
» afdelningskontoret i <i>Göteborg</i> : 1 hypotekslån, 1 kassakreditiv och 3 afbetalningslån å d:o.....	»	4,359: 91
» afdelningskontoret i <i>Malmö</i> : 32 vexlar, 2 hypotekslån, 2 kreditiv och 9 afbetalningslån å d:o.....	»	42,981: 48
» afdelningskontoret i <i>Jönköping</i> : 5 vexlar och 6 afbetalningslån å d:o.....	»	14,759: 52
» afdelningskontoret i <i>Kalmar</i> : 6 afbetalningslån å d:o.....	»	1,938: 79
» afdelningskontoret i <i>Vexjö</i> : 1 vaxel, 1 kreditiv och 6 afbetalningslån å d:o.....	»	3,601: 35
samt » afdelningskontoret i <i>Visby</i> : 13 vexlar å d:o.....	»	18,976: 07
	Säger Kr.	145,263: 81.

## § 25.

Som i fråga om räntesatserna vid riksbankens upp- och utlåningsrörelse och de i afseende å samma rörelse i öfrigt meddelade bestämmelser någon förändring ej vidtagits, sedan Riksdagens revisorer i sin berättelse §§ 25 och 26 härom lemnat redogörelse, tillåta fullmäktige sig att endast till densamma hänvisa.

## § 26.

I och för tillämpning af bestämmelserna i kongl. förordningen den 22 november 1878, i hvad rörer deri gifven föreskrift att kilogrammet skall från och med 1889 utgöra enhet för vigten, och med afseende jem-

väl å inträffade prisförändringar å jern och metaller hafva fullmäktige, med ändring af hvad i ämnet under den 26 september 1887 och 26 sislidne juni förordnats, bestämt att det pris, hvartill jern och andra vågförda effekter må i riksbanken belånas, skulle från och med innevarande års början utgöra:

för etthundra kilo tackjern	Kr.	3: 30
» » » göt af bessemer eller martinmetall	»	5: 25
» » » bessemerbillets, välda eller ovälda, bessemerstål i stänger	»	8: 10
» » » smältstycken	»	5: 65
» » » råstänger	»	7: —
» » » stångjern, valsadt	»	8: 10
» » » » smidt	»	8: 60
» » » » 3, 3 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> × <sup>5</sup> / <sub>8</sub> korta stänger	»	7: 75
» » » stångjernsafhugg, barends	»	6: 10
» » » bandjern, skär- och finjern	»	9: —
» » » bult- och knippjern	»	9: —
» » » valsade trådningar	»	9: —
» » » valsad jern- och stålplåt under tak	»	13: 65
» » » maskingjord spik under tak	»	11: 75
» » » smidd spik under tak	»	16: 45
» » » kettingar	»	17: 65
» » » brännstål, oräckt	»	10: 60
» » » » räckt	»	13: 20
» » » fjederstål, sax- och pinnstål, garfstål och stålspett	»	12: 35
» » » garkoppar	»	60: —
» » smidd och valsad koppar och kopparspik	»	65: —
» » bly	»	16: —

### § 27.

På sätt i revisionsberättelsen § 28 finnes omförmäldt, hafva fullmäktige å ett utsedt ombud uppdragit att verkställa besigtning och, om så skulle anses erforderligt, äfven inventering af de på åtskilliga enskilda vågar eller särskilda upplagsplatser förvarade, i riksbanken belånade effekter. Öfver fullgörandet af detta uppdrag är till fullmäktiges särskilda protokoll afgifven berättelse; och hafva fullmäktige i anledning af hvad deruti blifvit anmäldt gifvit vederbörande vissa förelägganden och meddelat dem af omständigheterna påkallade föreskrifter, äfvensom,

i fråga om beredande af lättnader vid utbyte af pantsatta jerneffekter, från ombudsmannen vid hufvudkontoret infortrat yttrande och förslag, som dock ännu ej afgifvits.

### § 28.

Kommissionsanstalten vid riksbankens hufvudkontor har under år 1888 fullgjort 19,074 uppdrag. Till anstalten ankomna bref uppgingo under samma år till 11,723 och de afsända till 9,908 stycken. De belopp, uppdragen omfattat, utgöra tillhopa kronor 36,485,491: 42.

Från afdelningskontoren hafva fullständiga redogörelser för deras kommissionsbestyr under nästlidet år ännu icke till fullmäktige inkommit.

---

## Om fortsatt utredning af upphörda rörelsegrenar.

### § 29.

För riksbankens skuld på grund af utgifna s. k. *lånebanksobligationer* samt några andra äldre räntebärande förbindelser äfvensom för de mot säkerhet af dylika obligationer lemnade lån är redogörelse meddelad i revisionsberättelsen §§ 31 och 32; och har, sedan densamma afgafs, någon förändring härutinnan ej inträffat.

### § 30.

Sedan under den 15 dennes allmänna hypoteksbanken medelst erläggande af 400,000 kronor fullgjort 24:de årets annuitet å dess skuld för från riksbanken öfvertagna landtfastighetslån, återstår numera blott ett kapitalbelopp af kronor 384,615: 38, som i enlighet med uppgjortt aftal och antagen amorteringsplan skall jemte ränta med kronor 15,384: 62 vara till riksbanken inbetaladt den 15 januari 1890, då följaktligen slut-  
lidet för ifrågavarande skuld kommer att ske.

### § 31.

Efter det Södertelje kanalbolag i föreskrifven ordning under sistlidet år afbetalt 5,000 kronor å sin skuld till riksbanken, återstår numera af densamma ett belopp af 25,000 kronor.

## Om riksbankens styrelse och dennas åligganden m. m.

### § 32.

I afseende å riksbanksstyrelsens personal och de åtskilliga bland fullmäktige lemnade särskilda uppdrag har någon förändring ej inträffat, sedan revisorerne derom i sin berättelse §§ 35 och 36 lemnat redogörelse.

### § 33.

Till deltagande å riksbankens och riksgäldskontorets vägnar i Göta kanaldirektion hafva fullmäktige gemensamt med fullmäktige i riksgäldskontoret för innevarande år utsett fullmäktigen i samma kontor m. m. friherre J. Nordenfalk.

### § 34.

Inventeringar vid hufvudkontoret af dagkassan och dess norra afdelning samt af förrättningskassorna hafva jemlikt gällande instruktion blifvit af deputeraden för den inre förvaltningen anställda en gång i hvarje månad och i de öfriga förvaringsrummen två gånger under sist-förflutna år.

Derjemte hafva fullmäktige gemensamt, enligt föreskriften i § 48 af bankoreglementet, under sagda år i behörig ordning förrättat inventering af hufvudkontorets alla kassor och öfriga förvaringsrum äfvensom verkställt besigtning å riksbankens härvarande hus och inventarier.

### § 35.

Med anledning af hvad revisorerne i § 51 af sin berättelse yttrat i fråga om ändring af tienstgöringsstadgarna för afdelningskontoren i hvad rörer förvarandet af afbetalningslånehandlingarna få fullmäktige meddela att, med stöd af § 66 mom. 2 af bankoreglementet, fullmäktige beslutat sådant tillägg i berörda stadgar, att fullmäktige, när omständigheterna dertill föranleda, må kunna medgifva undantag från det i regel bestämda sättet för ifrågavarande handlingars förvarande, samt att för afdelningskontoret i Göteborg tills vidare beviljats sådant undantag; kommande detta tillägg att framdeles i sammanhang med andra ändringar i tienstgöringsstadgarna underställas utskottets pröfning och stadfästelse.

## § 36.

Sedan i det af bankoutskottet vid förra riksdagen fastställda reglemente för riksbankens brandanstalter föreskrifvits, att bland bankens ordinarie och extra tjänstemän skall upprättas en s. k. bergningskår, hafva fullmäktige under den 25 sistlidne oktober för sådan fastställt instruktion och utsett personal vid densamma.

## § 37.

Jemlikt föreskrift i § 53 af bankoreglementet hafva fullmäktige i medlet af sistlidne oktober vid Tumba pappersbruk tagit kännedom om brukets förvaltning under det föregående året samt tillsett byggnaders och maskiners tillstånd m. m.

Som brukets räkenskaper för år 1888 ännu ej äro afslutade, kunna andra upplysningar om brukets drift för sanma år ej meddelas än som inhentas af kassaextrakter, rapporter och berättelser.

## § 38.

I och för väckt fråga om afskrifning å det värde, hvartill Tumba bruks fastigheter i räkenskaperna upptagas, hafva fullmäktige uppdragit åt bruksförvaltaren att låta verkställa uppskattning och värdering af ifrågavarande egendom samt att till fullmäktige inkomma med deröfver upprättadt instrument.

## § 39.

På sätt i revisionsberättelsen redan finnes omförmäldt, hafva fullmäktige jemväl under år 1888 låtit anställa inventeringar och undersökningar vid riksbankens samtliga afdelningskontor; och återfinnas de deröfver afgifna berättelser vid fullmäktiges särskilda protokoll för den 26 juli, 20 och 27 september, 11 och 18 oktober samt 29 november samma år.

## § 40.

I enlighet med föreskriften i § 59 af gällande bankoreglemente hafva fullmäktige för innevarande år utsett styrelseledamöter och suppleanter vid riksbankens afdelningskontor och bland ledamöterna förordnat en vid hvardera kontoret att handhafva den dagliga förvaltningen derstädes.

Derjemte har åt en af ledamöterna vid så väl Göteborgs som Malmö afdelningskontor uppdragits att jemte den ledamot, som handhafver den dagliga förvaltningen derstädes, för innevarande år ombesörja de med köp och försäljning af utrikes vexlar förenade göromål.

### § 41.

Med anledning af det vid sisthållna riksdag fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret gemensamt lemnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af tvenne skilda byggnader för riksdagen, riksbanken och riksgäldskontoret och justitieombudsmansexpeditionen samt om vidtagande af åtskilliga i sammanhang dermed erforderliga åtgärder, hafva bemälda fullmäktige vid sammanträde den 24 maj 1888 inom sig utsett fyra komiterade, nemligen fullmäktige i riksbanken Törneblad och L. O. Larsson samt fullmäktige i riksgäldskontoret Sederholm och Wersäll, hvarjemte fullmäktige, för att biträda vid behandlingen af tekniska frågor, såsom adjungerade sedermera tillkallat herrar generallöjtnanten m. m. friherre B. A. Leijonhufvud, generaldirektören m. m. C. G. Beijer och öfverintendenten m. m. H. Zettervall.

Öfver fortgången af den sålunda tillsatta komiténs — riksdagshuskomiténs — arbeten och hvad som hittills blifvit åtgjordt i frågan har komitén till fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret afgifvit en berättelse, som fullmäktige ansett sig böra här meddela. Densamma lyder, som följer:

»Till herrar fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret. Riksdagshuskomitén, som, med anledning af åtskilliga i Riksdagens skrivelser den 11 och 12 maj 1888 angående riksdagshus och riksbanksbyggnad å Helgeandsholmen åt herrar fullmäktige lemnade uppdrag, tillsattes i slutet af nämnda månad, får nu meddela herrar fullmäktige följande redogörelse för sin verksamhet från början af juni månad nästlidna år till denna dag.

De uppdrag herrar fullmäktige vid olika tillfällen anförtrott komitén kunna sammanfattas under följande tre hufvudpunkter:

1:o) undersökningar af tomt och grund å Helgeandsholmen samt upprättandet af kartor och situationsplaner öfver densamma, äfvensom åstadkommande af annan erforderlig utredning i fråga om byggnadsplatsen;

2:o) uppgörande af förslag till program för pristäflan till uppförande

af de båda byggnaderna för riksdagen m. m. och riksbanken, som i Riksdagens skrivelser ömförmlas; samt

3:o) inledande af underhandlingar med bazarbolaget angående förvärfvande, enligt Riksdagens beslut, för statens räkning af bazarbyggnaden vid Norrbro.

Hvad först angår de undersökningar och andra arbeten, som i punkten 1:o) antydts, får komitén hänvisa till härvid fogade, af herr generaldirektören m. m. C. G. Beijer och komiténs ingenjörbiträde kapten Alb. Amundson afgifna berättelse.

Beträffande det förslag till program, som i punkten 2:o) ömförmlts, torde komitén endast behöfva erinra derom, att komitén redan i oktober månad 1888 till herrar fullmäktige aflemnadt sådant förslag, hvilket derefter af herrar fullmäktige pröfvats och den 11 december faststälts. Programmets och dertill hörande bilagors tryckning börjades omedelbart derefter, och den 7 innevarande januari kunde utdelningen af programmet vidtaga. De viktiga uppgifter, detta program ställer å vederbörande arkitekter — endast svenska sådana hafva inbjudits att deltaga i täflingen — synas, att döma af antalet ingångna requisitioner af programmet, hafva ömfattats med intresse, i det att hittills 65 arkitekter uttagit program.

Vidkommande slutligen komiténs åtgärder med afseende på förvärfvandet för statens räkning af bazarbolagets byggnad vid Norrbro och besittningsrätten till den tomt, hvarå denna byggnad är uppförd, får komitén meddela, att, efter åtskilliga förhandlingar under hand med bazarbolagets delegerade, bolaget vid extra bolagsstämma den 3 dennes, vid hvilken stämma 24 af de 25 aktier, hvarå bolaget är grundadt, varit representerade, beslutit uppställa följande vilkor för bazarens afträdande till staten, nemligen:

att bolaget år 1889 erhöile en lösesumma af 250,000 kronor och minst till den 1 oktober 1894 finge utan afgift disponera bazarbyggnaden.

Med anmälan härom får komitén för egen del endast fästa uppmärksamheten derå, att då de arbeten, hvilka före den 1 oktober 1894 komma att erfordras i och för hofstallets flyttning, anordningarna för de nya riksdags- och riksbankshusen m. m., kunna företagas, äfven om bazarbyggnaden får kvarstå till nämnda tid samt rifning af byggnaden icke synes oundgängligen behöflig förrän i sammanhang med ordnandet af den öppna platsen framför riksdagshuset, något hinder ur denna synpunkt icke synes möta att bifalla ifrågavarande köpevilkor. Enligt hvad för komitén uppgifvits, lærer dessutom en del, om icke alla, lokaler i

bazarbyggnaden vara uthyrda genom kontrakt, som utlöpa först vid den angifna tidpunkten. Från synpunkten af bazarbolagets disposition af tomten torde alltså hinder för byggnadsplanens utförande icke förefinnas.

Till komiténs förfogande hafva herrar fullmäktige vid olika tillfällen under sistlidna år anvisat förskott å sammanlagdt 40,000 kronor. Redovisningsräkning öfver ifrågavarande medel är för år 1888 upprättad; och torde komitén här få meddela ett sammandrag ur densamma, med tillägg af de upplysningar, som kunna hemtas ur komiténs räkenskaper för 1889 intill och med denna dag, hvilka senare dock ej ännu hunnit undergå slutlig siffergranskning:

*Utgifter till:*

1:o) undersökning af grunden å Helgeandsholmen, planmätningar, afvägningar och ritningars uppgörande m. m. ....	Kr. 5,629: 91
2:o) anskaffning af materialier, såsom ångpåkran, pråm, flottar, bjelkar, jerneffekter m. m. ....	» 12,499: 53
3:o) aflöningar, arfvoden m. m., enligt särskilda af herrar fullmäktige meddelade beslut .....	» 6,586: 83
4:o) skrifmaterialier m. fl. expenser .....	» 207: 25
5:o) ersättning till vederbörande lägenhetsinnehafvare för intrång under tiden för undersökningarna å Helgeandsholmens grund .....	» 200: —
	<u>Summa Kr. 25,123: 52</u>
Om från förestående utgiftssumma drages .....	» 30: —
som blifvit till komitén återbetalta, erhålles en sammanlagd verklig utgiftssumma af .....	Kr. 25,093: 52,
hvidan komiténs å folioräkning i riksbanken denna dag innestående behållning uppgår till .....	» 14,906: 48.
	<u>Kr. 40,000: —</u>

Stockholm den 19 januari 1889. På komiténs vägnar:

*R. Törnebladh.»*

Den i denna berättelse åberopade särskilda redogörelsen är af följande lydelse:

»Till riksdagshuskomitén. Undertecknad får härmed till riksdagshuskomitén äran afgifva rapport öfver de arbeten, som under 1888 äro



företagna vid Helgeandsholmen på grund af de tillämnade riksdags- och riksbankshusbyggnaderna derstädes.

De förberedande arbetena togo sin början under juni månad och hafva sedan denna tid, med få undantag, oafbrutet fortgått. De hufvudsakliga härvid förekommande arbetena hafva bestått af planmätningar, afvägningar, borringar för grundens undersökande samt djuplodningar.

*Planmätningarne* hafva afsett så väl ett närmare bestämmande af de gamla husens på Helgeandsholmen läge, som ock en noggrann utstakning af de nya byggnadernas begränsningslinier i förhållande till slottet, arffurstarnes palats och Drottninggatans förlängning.

*Afvägningar.* Efter fullbordad planmätning hafva alla gator, gårdar och öppna planer på holmen blifvit delade i rektangulära rutor med 20 fots sidor, hvilka skärningspunkter invägs i förhållande till Stockholms slusströskel och kringliggande gatuplan. Öfver det sålunda planlagda och afvägda området hafva tvenne kartor upprättats: den ena afsedd för arbetsberäkningar, i skalan 1 : 200; den andra i skalan 1 : 400 till ledning vid husplaners uppgörande och antydande af dermed i samband stående anordningar omkring de tillämnade byggnaderna.

Utom nyssnämnda planer hafva äfven tvenne profilkartor blifvit uppstuckna, upptagande en sektion af Helgeandsholmen i längdrigtning (från öster till vester) och en i Drottninggatans förlängning (från norr till söder).

En höjdkarta, hvarpå alla de Helgeandsholmen omgifvande gatukorsens höjd, högsta och lägsta vattenytan, källarplanens blifvande läge och de för täflingsritningarna fastställda perspektivpunkternas höjd, har äfven utarbetats till komplettering af de kartor, som tillhandahållas de täflande arkitekterne.

*Borringar för grundens undersökande.* De förut beräknade kostnaderna för grundläggning samt kajers och gatuplans anordnande för nytt riksdags- och riksbankshus å Helgeandsholmen utgöra i rundt tal 2,000,000 kronor. Det ligger i sakens natur, att det skulle vara önskvärdt att få en så stor utgiftspost reducerad, i fall detta låte sig verkställa, utan att minska arbetets soliditet eller äfventyra strändernas, i förhållande till sitt läge, prydliga anordning. För att samtidigt med grundens undersökande utröna om en kostnadsnedsättning här kunde göras, har en genomgående och särdeles omsorgsfull grundborring under sistlidne sommar och höst egt rum.

Vid den förutvarande grundborringen, hvilken verkställdes för ett par år sedan och som naturligtvis ej kunde så i detalj utföras, hafva borrhålen dels tagits på stora afstånd från hvarandra, dels ock ej fort-

satts längre än till de djup, der fast grundbotten möter; vid den nu genomförda har deremot särskildt tillverkad stålborr begagnats, hvarigenom det blifvit möjligt ej allenast att nedtränga till den fasta undergrunden, utan på de flesta ställen äfven till det underliggande berget.

På detta sätt hafva ej mindre än 182 borrhål undersökts, af hvilka framgår:

a) att den fasta berggrunden under de undersökta delarne af Helgeandsholmen anträffas på 65 till 100 fots djup under medelvattenytan;

b) att den här mötande bergplatån i allmänhet ej företer några hastigt vexlande höjdskilnader, som kunna gifva anledning till några farhågor för grundens förskjutande;

c) att redan vid 45 till 60 fots djup under medelvattenytan god pålgrund anträffas;

d) att denna pålgrund är mycket fast och utan några lösa eller mindre hårda aflagringar fortsätter tills berg möter;

e) att botten ofvanför den fasta pålgrunden, hvilken förstnämnda består af sand, lera och grus, merendels är af sådan beskaffenhet, att den lemnar nödigt stöd för pålar, som genom dessa lager neddrivas till fast botten; samt

f) att de lerlager, som under borrhningen anträffats, i allmänhet ej hafva större mäktighet än 5 till 15 fot.

Undersökningen af grunden är visserligen ännu ej i sin helhet afslutad, men de rundt kring dessa platser företagna borrhningarna tyckas gifva vid handen, att man här snarare kan vänta bättre grundförhållanden än på de undersökta.

Af de sålunda verkställda förarbetena framgår emellertid redan nu, att den undergrund, som på vestra delen af Helgeandsholmen förefinnes, bör kunna, rätt anordnad, tillåta en fullt betryggande grundläggning för de beslutade byggnaderna härstädes, och att kostnaden för grund och kajer, såvida ej oförutsedda svårigheter yppa sig, ej obetydligt komma att understiga de beräknade.

*Djuplodningar* äro utförda så väl vester som norr och söder om Helgeandsholmen. Norr och söder ut äro de verkställda i med hvarandra parallela sektioner, vinkelräta mot strömfåran och sins emellan på 50 fots afstånd. Samtidigt härmed hafva äfven en del afvägningar af vattenytan blifvit utförda i förening med vattenstånds-observationer till samlande af data för blifvande beräkningar rörande Mälarens vattenaflopp.

För att tillförlitligt kunna beräkna kostnaden för den betydande grundpålningen hafva en del materialier redan nu måst anskaffas, såsom

virke till pålar, ångpålkran, pråm m. m. Alla dessa materialier behöfvas naturligtvis sedermera vid sjelfva arbetet och komma således i framtiden att minska utgiftsposten för detsamma i samma mån som de nu betunga undersökningskontot.

Enligt det preliminära kostnadsförslaget skulle till grund under kajer och byggnader ej mindre än 20,000 pålar åtgå. Om ock detta antal i någon mån kan reduceras, erfordras dock ett högst betydligt antal, hvarför ej allenast nedpålningen måste anordnas och utföras så billigt som görligt är, utan pålarne sjelfva beräknas och upphandlas i lagom stora längder. För att nå detta mål har en större ångpålkran inköpts, hvilken ej obetydligt kommer att nedbringa pålningskostnaden. En del af husgrunden och större delen af nya kajgrunden på Helgeandsholmen få ett sådant läge, att pålningen här med fördel kan företagas från sjön, hvarför äfven en för ångpålkranen ändamålsenlig pråm blifvit anskaffad. Pålarne torde ej kunna neddrivas synnerligen långt i den fasta undergrunden. För att emellertid erhålla full visshet härom, kommer i sommar en profpålning att anordnas på olika ställen af byggnadsområdet, för att på så sätt före upphandlingen utröna de erforderliga pålarnes olika längder.

Det ligger i sakens natur, att ett så vidtomfattande arbete, hvilket tillika delvis skall utföras i rinnande vatten, på förhand i detalj måste planläggas och bestämmas för att iakttaga nödig försigtighet, erforderligt samband mellan de olika arbetena och tillbörlig hänsyn till de olika arbetenas anläggningstid.

Derför är det ock magtpåliggande att, i den mån sådant före husbyggnadernas definitiva bestämmande kan ega rum, under innevarande år komplettera de påbörjade förarbetena, upprätta borrhningsprofiler och vattensektioner, utarbета arbetsritningar för kajer, landfästen, husgrunder m. m. samt vidtaga sådana anordningar, att arbetet sedan raskt och utan afbrott kan fortgå. Stockholm den 15 januari 1889.

CARL G. BEIJER.

*Alb. Amundson.»*

Härförutom hafva fullmäktige velat anmäla, *dels* att till bestridande af utgifterna för komiténs arbeten och anskaffande af åtskilliga maskiner och redskap af fullmäktige anvisats i särskilda poster tillsammans 40,000 kronor mot framtida redovisning, och *dels* att med anledning af Riksdagens beslut om bildande af en s. k. byggnadsfond af de medel, som för ändamålet anvisats, från riksbanken utbetalts ej allenast de 1,500,000 kronor, som skulle utgå af dess reserverade medel, jemte 3 procent

ränta derå, beräknad från fullmäktiges ofvanberörda första sammanträde till utbetalningsdagen, utan ock det belopp af 255,000 kronor, som skulle afföras från riksbankens beräknade skuld för gamla oinlösta sedlar för att tillföras fonden. Vid 1888 års slut utgjorde fondens tillgångar:

1:o) Riksgäldskontorets 4 % obligationer af år 1872 å	Kr. 1,774,200: —
Riksgäldskontorets 4 % obligationer af år 1880 ..	» 913,308: —
Riksgäldskontorets 3,6 % obligationer af år 1887	
å kronor 1,385,500, bokförda till .....	» 1,382,782: 50
jemte upplupna, icke förfallna räntor å nys-	
nämnda obligationer af åren 1872 och 1880	<u>» 26,773: 60</u>
	Kr. 4,097,064: 10
2:o) på folioräkning i riksbanken innestående .....	» 544,093: 19
3:o) fordran för förskjutna medel, att redovisas af	
komiterade för uppförande af riksdags- och riks-	
bankshus (riksdaghuskomitén) .....	» 40,000: —

Summa Kr. 4,681,157: 29,

hvilken summa, då de dels från kongl. statskontoret, dels från riksbanken levererade kapitalbeloppen uppgått till endast .....

» 4,339,500: —

utvisar en genom förräntning dels i riksgäldskontoret till belopp af 314,657 kronor 29 öre, dels i riksbanken till belopp af 27,000 kronor vid 1888 års slut uppkommen ökad tillgång af Kr. 341,657: 29.

För förräntning af så stor del af ofvan uppgifna, på folioräkning innestående belopp, som ej ansetts behöfva för snart inträffande utgifter hållas tillgänglig, har riksbanken den 2 innevarande januari på depositionsräkning mot tre procent årlig ränta och återbetalningsskyldighet fyra månader efter uppsägning mottagit 530,000 kronor, så att den kontanta behållningen för det närvarande endast utgör 14,093 kronor 19 öre.

Beträffande frågan om inlösen af bazarbyggnaden å Norrbro, för hvilken, på sätt af Riksdagens skrivelser i ämnet framgår, beräknats ett belopp af 250,000 kronor, har, enligt hvad riksdagshuskomitén meddelat, bazarbolaget förklarat sig åtnöjas med nämnda belopp, att betalas före utgången af innevarande år med rätt att till den 1 oktober 1894 afgiftsfritt disponera bazarbyggnaden, mot hvilken dispositionsrätt hinder icke syntas möta.

Någon öfverenskommelse med bazarbolaget har ännu icke träffats.

Vidkommande slutligen fullmäktiges åtgärder för anskaffande af ritningar för riksdags- och riksbankshus å Helgeandsholmen få fullmäktige

meddela, att fullmäktige den 11 december 1888 fastställt program för pristäflan angående ifrågavarande byggnader. Täflingstiden utgår den 15 augusti innevarande år, hvarefter en tid af 4 månader beräknats för de inkomna täflingsförslagens bedömande.

\* Exemplar af programmet med tillhörande kartor och öfriga bilagor skola tillhandahållas utskottet.

Stockholm den 19 januari 1889.

C. LEWENHAUPT.

PEHR EHRENHEIM.

A. H. FOCK.

J. W. ARNBEEG.

LISS OL. LARSSON.

F. RICHTER.

R. TÖRNEBLADH.

---

A.

## Upplåningsrörelsen under 1888.

a) *Vid hufvudkontoret i dess helhet.*

1.o) **Medel, mottagna på upp- och afskrifningsräkning:**

innestående vid årets början på 2,564 räkningar .....	kr. 4,118,399: 38	
insättningar under året .....	" 36,694,746: 38	40,813,145: 76
uttag under året .....		36,586,331: 25
innestående vid årets slut på 2,890 räkningar .....		4,226,814: 51

2.o) **Medel, mottagna på depositionsräkning:**

innestående vid årets början mot 3,540 bevis .....	kr. 15,459,583: 51	
insättningar under året .....	" 3,286 " 6,826 bevis .....	" 17,350,379: 59
uttag .....	3,797 " .....	32,809,963: 10
innestående vid årets slut mot .....	3,029 bevis .....	19,750,813: 27
hvaraf förskrifna mot $4\frac{1}{2}$ procent .....	1 bevis å kr. 5,000: —	13,059,149: 83
"    "    "    4    "    .....	19 " " " 20,943: 10	
"    "    " $3\frac{1}{2}$ "    .....	1,025 " " " 3,101,623: 55	
"    "    "    3    "    .....	1,953 " " " 9,795,617: 20	
"    "    " $2\frac{1}{2}$ "    .....	31 " " " 135,965: 98	
	St. 3,029 bevis å kr. 13,059,149: 83	

**Från hufvudkassan anordnade medel till diskonterings-, utlånings- och kreditivrörelsen:**

vid årets början .....	kr. 20,900,000: —	
under året aflevererade .....	" —: —	
vid årets slut .....		20,900,000: —
innestående vinstmedel, af hvilka dock den 12 januari 1889 upp- och afskrifningsränta med kr. 99,199: 31 godtgjorts resp. räkningshafvare .....		195,421: 41
		Summa kr. 38,381,385: 75

b) *Vid kontoret å Norrmalm.*

1:o) **Medel, mottagna på upp- och afskrifningsräkning:**

innestående vid årets början å 1,253 räkningar .....	kr. 2,279,527: 69		
insättningar under året .....	» 20,630,510: 25	22,910,037: 94	
uttag " " .....		20,655,125: 56	
innestående vid årets slut å 1,392 räkningar .....			2,254,912: 38

2:o) **Medel, mottagna å depositionsräkning:**

innestående vid årets början å 799 bevis .....	kr. 3,666,863: 11		
insättningar under året å 1,028 " 1,827 bevis .....	» 5,072,506: 97	8,739,370: 08	
inlösta bevis " " .....	1,075 " ..	5,762,217: 83	
innestående vid årets slut å .....	752 bevis .....		2,977,152: 25
hvaraf mot 4 procent ränta... 1 bevis .....		100: —	
» » 3½ " " 226 " .....		697,651: 01	
» » 3 " " 512 " .....		2,228,285: 26	
» » 2½ " " 13 " .....		51,115: 98	2,977,152: 25
Summa 752 bevis.			

**B.****Utlåningsrörelsen under år 1888.****a) Vid hufvudkontoret i dess helhet.****1:o) Diskontering af vaxlar:**

utestående vid årets början	st. 3,002	kr. 10,186,875: 49	
under året diskonterade	» 10,876	st. 13,878	» 32,764,525: 82
» » infriade	st. 10,816	kr. 33,232,688: 85	42,951,401: 31
» » afförda	» 11	» 10,827	» 17,248: 53
utestående vid årets slut	st. 3,051		33,249,937: 38
			9,701,463: 93

**2:o) Utlåning mot hypotek af löpande förskrifning, aktier och obligationer m. m.:**

utestående vid årets början	st. 755	kr. 15,685,861: 79	
under året utgifna	» 1,787	st. 2,542	» 34,645,360: —
» » betalda	st. 1,770	kr. 37,050,274: 64	50,331,221: 79
» » afförda	» 1	» 1,771	» 7,954: 24
utestående vid årets slut	st. 771		37,058,228: 88
här af mot löpande förskrifning	st. 66	kr. 819,998: 17	13,272,992: 91
» » aktier och obligationer	» 585	» 10,372,462: 96	
» » in-tecknade skuldsedlar	» 120	» 2,080,531: 78	st. 771 kr. 13,272,992: 91

**3:o) Utlåning mot pant af vägförda effekter:**

utestående vid årets början	st. 251	kr. 3,340,737: 50	
under året utgifna	» 191	st. 442	» 2,884,775: —
» » betalda	» 181		6,225,512: 50
utestående vid årets slut	st. 261		2,897,258: 79
			3,328,253: 71
			Transport 26,302,710: 55



## 4o) Kassakreditiv :

Transport kr. 26,302,710: 55

Bil. till Riksd. Prot. 1889. 6 Saml. 1 Afd. 1 Häfte.	gällande vid årets början .....	st. 602	kr. 9,821,600: —	
	under året beviljade.. » 584	st. 1,186	» 9,230,750: —	19,052,350: —
	» » betalda .....	» 617	»	9,970,150: —
	gällande vid årets slut .....	st. 569		9,082,200: —
	hvaraf till riksgäldskontoret.. st.	1	kr. 1,500,000: —	
	» » spar- o. folkbanker »	11	» 123,000: —	
	» » bolag .....	» 57	» 2,644,000: —	
	» » enskilda personer » 500	st. 569	» 4,815,200: —	9,082,200: —
	af de under året beviljade hafva obekräknadt riksgäldskontoret .....	» 1	kr. 1,500,000: —	
	utgått mot hypotek af aktier och obligationer .....	» 182	» 2,379,750: —	
	utgått mot hypotek af intecknade skuldsedlar .....	» 126	» 1,896,500: —	
	utgått mot hypotek af namnsakerhet .....	» 275	st. 584	3,454,500: —
	å beviljade kassakreditiv utestående vid årets början .....			kr. 4,338,636: 50
	uttag under året .....			» 39,608,339: 93
	insättningar under året .....			44,446,976: 43
utestående vid årets slut .....			40,136,993: 40	
			4,309,983: 03	

## 5o) Afbetalningslån:

utestående vid årets början .....	st. 3,153	kr. 2,933,304: 12	
under året utgifna .....	» 1,412	st. 4,565	» 2,083,240: —
» » betalda .....	st. 1,562	kr. 2,244,449: 74	5,016,544: 12
» » afförda .....	» 39	» 1,601	» 33,443: 92
utestående vid årets slut .....	st. 2,964		2,277,893: 66
af de utgifna lånen hafva utgått: mot hypotek af aktier och obligationer .....	st. 7	kr. 13,300: —	
mot hypotek af intecknade skuldsedlar .....	» 27	» 68,500: —	
» borgen .....	» 1,378	» 2,001,440: —	st. 1,412
			kr. 2,083,240: —
och äro af låntagarne: jordbrukare .....	st. 703	kr. 919,170: —	
handlande och näringsidkare... ..	» 158	» 396,000: —	
andra klasser... ..	» 551	» 768,070: —	» 1,412
			» 2,083,240: —

Transport 33,351,344: 04

6.o) **Kassabehållning:**

vid årets början .....	kr. 3,725,404: 60		
inbetalningar under året .....	» 170,739,194: 61	174,464,599: 21	
utbetalningar » » .....		169,434,557: 50	
behållning vid årets slut .....			5,030,041: 71
		<u>Summa kronor</u>	<u>38,381,385: 75</u>

b) *Vid kontoret å Norrmalm.***Kassakreditiv:**

gällande vid årets början .....	271 st.	kr. 2,884,300: —	
under året beviljade .....	288 »	» 2,962,050: —	5,846,350: —
	<u>559 st.</u>		
» » betalda .....	284 »		2,996,350: —
gällande vid årets slut .....	275 st.		2,850,000: —
hvaraf till bolag .....	13 »	650,000: —	
» » enskilde .....	262 »	2,200,000: —	2,850,000: —
	<u>275 st.</u>		

**Af under året beviljade kreditiv hafva utgått:**

mot hypotek af aktier och obligationer .....	110 st.	kr. 934,550: —	
» » » in-tecknade skuldsedlar .....	54 »	» 1,005,500: —	
» namnsakerhet .....	124 »	» 1,022,000: —	2,962,050: —
	<u>288 st.</u>		

C.

## Inkomst å utlåningsrörelsen år 1888.

<b>a) Vexeldiskontering:</b>			
diskonto .....	kr. 382,597: 41		
inbetalning å inom linien förda vaxlar .....	" 49: 64	382,647: 05	
<b>b) Utlåning mot hypotek af löpande förskrifning, aktier och obligationer m. m.:</b>			
ränta .....	kr. 578,087: 12		
inbetalning å inom linien förda lån .....	" 311: 30	578,398: 42	
<b>c) Utlåning mot hypotek af vågförda effekter:</b>			
ränta .....		132,234: 79	
<b>d) Kassakreditiv:</b>			
ränta .....	kr. 209,127: 47		
avgifter .....	" 55,551: 30	264,678: 77	
<b>e) Afbetalningslån:</b>			
ränta .....	kr. 145,629: 23		
inbetalning å inom linien förda lån .....	" 184: 33	145,813: 56	
<b>f) Afgifter för vaxelinkasseringar .....</b>		<b>559: 89</b>	<b>1,504,332: 48</b>
<b>Afgår:</b>			
inom linien förda vaxlar .....		17,248: 53	
" " " lån mot hypotek af löpande förskrifning m. m. ....		7,954: 24	
" " " afbetalningslån .....		33,443: 92	
utbetald ränta å upp- och afskrifningsräkning .....		99,411: 13	
" " å depositionsräkning .....	kr. 481,181: 14		
med afdrag af inbetald ränta å i fortid inlösta depositionsbevis .....	" 254: 67	480,926: 47	638,984: 29
		<hr/>	<hr/>
		Behållning kr.	865,348: 19